

E-VELİ BÜLTENİ

AKRAN ZORBALIĞI

Akran Zorbaliğı Nedir ?

Akran zorbaliğı son yıllarda özellikle duyduğumuz kavramlar arasındadır. Öncelikle akran kelimesini açıklamak gerekmektedir. Akran, yaş grubu arkadaşlarıyla bağlantılı çocuk ya da ergenlerde aynı yaş gruplarını ifade eden bir kavramdır. Akranları ile olumlu ilişkiler geliştirme çocuğun sosyal gelişimi için oldukça önemlidir. Yapılan bir araştırmaya göre, çocukluk döneminin gelişimsel görevlerinden birini, yaşlıları ile iyi geçinmek olduğunu tanımlamaktadır. Genelde akranlarla kurulan ilişkiler eşit düzeydedir. Akranlar bu ilişkiden çoğunlukla aynı ölçüde yararlanır ve katkıda bulunurlar. Taraflar arasındaki genel güç dengesi çocuğun gelişiminde olumlu iken

bu dengedeki bozulma tam tersi etki yapmaktadır.

Bu güç dengesizliğı de karşımıza akran zorbaliğı olarak çıkmaktadır. Akran zorbaliğı her yaş döneminde ortaya çıkan bir sorun olmakla birlikte bu bültende çocuk yaş grupları ele alınmıştır.

Akran zorbaliğı; Bir öğrencinin bir veya daha fazla öğrenci tarafından tekrar eden biçimde olumsuz davranışlara (fiziksel, sözel ve/veya psikolojik) maruz kalması olarak tanımlanmaktadır.

Zorbaliğı diğer saldırganlık türlerinden ayırt eden özellikler; gücün kasıtlı ve kötü kullanımı, zorbaliğın tekrarlılığı ve zorbaliğa

katılan taraflar arası fiziksel ya da psikolojik güç dengesizliğinin bulunması olarak ifade edilebilir.

ÇAYIRDERE İMAM HATİP ORTAOKULU

Cilt 1 Sayı 3

Bülten Tarihi 03/01/2022

© AYIN KİTAP ÖNERİSİ

Gülten DAYIOĞLU- Fadiş
Özgür BOLAT- Beni Ödülle
cezalandırma

© Ayın Film Önerisi

Uçurtma Avcısı
Dangal

Bu sayıda:

Akran Zorbaliğı 1

Zorbalık Davranışının 1
Türleri

Akran Zorbaliğında 2
Roller

Aile Tutumlara 2

Peki Neden ? 3

Zorbaliğa Uğrayan 3
Çocuklar Nasıl Tepki
verir?

Ailelere Öneriler 4

Zorbalık Davranışının Türleri

Fiziksel zorbalık; Saç çekme, itme, yumruk atma, tehlikeli aletlerle saldırma gibi fiziksel olarak zarar vermeyi içerir.

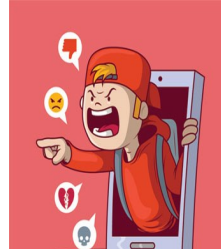
Sözel zorbalık; İftira atma, hakaret etme, lakap takma, fiziksel özelliklerle dalga geçme gibi sözel olarak zarar vermeyi içerir.

Duygusal Zorbalık; Gruptan dışlama, yalnız bırakma, görmezden

gelme gibi davranışları içerir.

Cinsel Zorbalık; Cinsel temasta bulunmaya çalışma, cinsel içerikli sözler söyleme gibi sözel veya fiziksel olarak tacizde bulunma davranışlarını içerir.

Siber Zorbalık; İnternet ortamında kişiyi küçük düşürme, izinsiz olarak çekilen fotoğraf ve videoları yayma, hakaret içerikli mesajlar gönderme ve paylaşımlar yapma gibi davranışları içerir.

Akran Zorbalığında Roller

Akran zorbalığında çeşitli roller vardır. Genel olarak akran zorbalığında üç rolden bahsedilebilir. Bunlar; zorbalık yapan çocuk, zorbalığa maruz kalan çocuk, zorbalığa şahit olan çocuk.

Zorbalık Yapan Çocuk;

- Zorbalık yapan çocuk genel olarak fiziksel olarak enerjik, bedensel olarak güçlüdür.
- Mağdurdan bazen yaşça büyük, bazen ise yaşıttır.
- İletişim kurarken alaycı ve hazırcevaptır.
- Genellikle bağımsızdır ve kendini güvenle ortaya koyabildiği görülmektedir. Örneğin; başı otorite ile derde düştüğünde kurtulmayı bilir.
- Yaşıtları arasında popüler bir imaja sahip olabilmektedir. Güce dayalı benlik algısına sahiptir.
- Baskınlığa dayalı liderlik göstermekten, kontrolü elinde tutmaktan ve diğerlerini ezmekten hoşlandığı gözlemlenir.
- Problem çözme Zecerilerinin düşük olabildiği, kolay öfkelenabildiği ve sorunları çözmek için saldırgan tavırlara başvurabildiği görülür.
- Başkalarına karşı duyarsız ve sorumsuz olabilmekte ve empati kurmada zorluk yaşayabilmektedir.

Zorbalığa Maruz Kalan Çocuk;

- Genellikle fiziksel gelişimi akran grubundan geride kalmış olabilir.
- Kişilik özellikleri açısından

çoğunlukla çekingen ve içe dönüktür. Endişeli ve pasif görünebilir.

- İletişim kurmakta, kendini ifade etmekte zorluk çekebilir.
- Çoğullukla özgüveni düşük olabilmektedir.
- Kendisini başarısız görerek, güçsüz, istenmeyen ve itici hissedebilir.
- Sorunlar karşısında kolayca çaresizlik ve kaygı hisleri oluşabilmektedir.
- Sosyal becerileri zayıftır, kolay boyun eğebilmektedir.
- Akran ilişkilerine bakış açısı olumsuzdur, destek bulmakta ve arkadaşlık kurmakta zorlanabilir.
- Genellikle popüler değildir, akranlarınca dışlanmış ve yalnız olabilir.

çalışmak ile zorbalık yapan kişiye karşı çıkınca onun hedefi haline gelme korkusu arasında çelişki yaşayabilmektedir.

- Kimi zaman benzer bir durumu yaşamamak adına da zorba davranışlar sergileyen kişi ile korku kaynaklı bir arkadaşlık kurabilmektedir.
- Zorbalığa tanık olan öğrenci kendisini çaresiz hissederek sorunun çözümüne yönelik gücünü fark etmeyebilir.

Zorbalığa Şahit Olan Çocuk;

- Okulun güvenli bir yer olmadığı algısını taşıyabilir, okul içinde kendisini güvensiz ve tedirgin hissedebilir. Bu da onu harekete geçmekten alıkoyabilir.
- Zorbalığa uğrayan öğrencinin yaşadıkları ile ilgili olarak kendisini sorumlu hissedip onu korumaya

Zorbalık korkunç bir şeydir. Sonsuza kadar seninle yalar. Seni zehirler. Ama sadece izin verirsen. - Heather Brewer

Aile Tutumları

Zorbalığı Yapan Çocuk ve Aile Tutumları

Saldırganlıklar, çabuk öfkelenirler, kin tutarlar.

Hakimiyet ve baskı kurmaya güçlü ihtiyaçları vardır. Kurbanlarından daha güçlüdürler, otokontrolleri daha düşüktür.

Özsaygıları

düşüktür ve empati yapma yetenekleri yok denecek kadar azdır.

Bağımlılıklara eğilimlidirler.

Psikolojik veya duygusal problemler yaşarlar, mutlu değildirler. Otoriter ebeveynlere sahiptirler, sorunlu aile ve çevreden gelirler.

Aileleri, çok sıkı veya çok gevşek disiplin uygulamıştır.

Ders başarıları düşüktür, okul tutumları zayıftır, okula yönelik tutumları olumsuzdur.

Kurallara uymazlar, disiplin anlayışı gelişmemiştir ve engellenmeye karşı toleransları düşüktür .

KURBANLAR ve AİLE TUTUMLARI

Kendine güvenleri zayıf ve kaygılıdır, ayrıca hassas ve sessizdirler.

Arkadaş edinmede zorlanırlar.

Fiziksel olarak zorbalardan daha zayıftırlar.

Genellikle ağlama ve geri çekilme şeklinde tepkiler verirler.

Diğer öğrencilere göre daha alıngandırlar, özsaygıları düşüktür.

Kendilerini başarısız ve utangaç olarak algırlar. İletişim

başlatmakta diğer çocuklardan zayıftırlar.

Çoğunlukla pasif ve itaatkardırlar.

Diğer çocuklardan daha az popülerdirler ve sosyal yönleri de zayıftır.

Yeterince fırsat vermeyen, daha az sorumluluk veren ve daha az destekleyen ailelere sahiptirler.

İlgisiz veya yıkıcı eleştirileri olan ebeveynlere sahiptir.

Okula yönelik ilgileri ve ders başarıları düşme gösterir.

Peki Neden ?

Bu sorunun cevabı kişilere ve olaylara göre değişebilmekle birlikte konu ile ilgili genel yargılara ulaşmak da mümkündür. Bir grupta popüler kalabilmek için bazı çocuklar zorbalık davranışlarını sürdürebilirler. Çocuk evde zorbalığa şahit olmuş ve zorbalığa boyun eğildiğini gördüğünde, zorbalığın istediğini yaptırmak için bir yol olduğu mesajını almış olabilir. Örneğin, evde babası kendisine fiziksel şiddet uygulamıyor fakat annesine uyguluyordur. Annesinin babasından çekindiğini gören çocuk, babasının güçlü durumunu örnek alabilir. Genel itibarıyla zorba çocuklar sevilmemesini düşünen, değersiz hisseden ve güçlü hissetmek için zayıfların acısından beslenen, yardıma ihtiyacı olan çocuklardır. Zorba, Kurban ve Şahitler Zorba çocuklar kurban seçmekte maharetlidir. Kendileri ile mücadele

edemeyecek çocukları hedef alırlar. Mağdur çocuklar; fıtraten daha yumuşak başlı, fazla lider ruhlu olmayan çocuklardır. Özünde hassas olan mağdur çocuklar ; zorbalığa uğradıklarında özgüvenlerinde düşüş, kaygı düzeylerinde artış yaşarlar. Kendilerini değersiz, sevilmeyen olarak görebilirler. Bu olayda dikkat çekmeyen şahitler vardır. Şahitler bir sonraki kurban olmamak için zorbaya "Dur" diyecek girişimde bulunmazlar. Akran zorbalığı kısa vadede her iki taraf için de yıkıcı etkiler oluşturan ancak uzun vadede kişilik düzeylerinde kalıcı tahribata neden olacak travmatik bir durumdur.

Kendilerini seven insanlar, diğer insanlara zarar vermezler. Kendimizden ne kadar nefret edersek, başkalarının da acı çekmesini isteriz. - Dan Pearce

Zorbalığa Uğrayan Çocuklar Nasıl Tepkiler Verebilir ?

-Arkadaşlarından ve okuldan hiç bahsetmemesi

-Eve arkadaş getirmemesi, arkadaşlarına hiç gitmemesi

-Partilere, gezilere davet edilmemesi, kendisiyle ilgili önemli toplantılara okul arkadaşlarından kimseyi davet etmek istememesi

-Okula gitmek istememesi, okul değiştirme isteği, sabahları iştahsızlık çekme, sürekli karın ve baş ağrısı

-Okul servisini kullanmak istememesi

-Korkulu rüyalar görmesi,

uykusunda ağlaması, yatağını ıslatması

-Okuldan eve yırtık dağılmış giysilerle ya da zarar görmüş kitaplarla gelmesi

-Bedeninde açıklanamayan morluklar olması

-Sürekli uyumak istemesi

-İçe kapanma ve kekeleme gibi durumların ortaya çıkması

-Ne sorunu olduğunu söylemek istememesi

-İntihar girişimi olması

-Okuldan eve harçlığı ya da öğle yemeği alındığı için aç dönmesi

-Harçlığını sürekli kaybetmesi

Çocuğunuz Zorbalık Davranışı Sergileyen Aileler Neler Yapabilir ?

Çocuğunuzla sakince konuşun, bunu yapma sebepleri ve yaptığı davranışın başkalarında yaratacağı olumsuz duygular

Ailelere Öneriler

üzerinde durun.

Bu davranışını onaylamadığınızı kesin ve net bir biçimde belirtin. Varsa bu tür davranışlara model olan ailenin diğer üyelerini uyarın.

Kurallara uyduğunda, sorumlu davranışlar sergilediğinde, olumlu davranışlar gerçekleştirdiğinde takdir edin, bunları pekiştirin, ödüllendirin

Okulla mutlaka işbirliği yapın.

Çocuğu Zorbalığa Maruz Kalan Aileler Neler Yapabilir ?

- Çocuğunuzla açık iletişim kurun. Durumu tartışmak yerine konuşmasına, duygularını paylaşmasına izin verin ve dinleyin.
- Zorbalığın nerede ve nasıl meydana geldiğini öğrenin
- Olumlu stratejiler geliştirmesinde yardımcı olun

(Benimle uğraşma deyip sakın bir şekilde uzak-laşmak, akran istismarına veya rahatsız edilme eylemlerine maruz bırakacak ortamlardan kaçınmak, yeni arkadaşlar edinmek vb.).

- Sen de aynısını ona yap' cümlesinin fayda sağlamaktan çok zarar getireceğini unutmayın.

- Olayla ilgili olarak kendi duygularınızı mümkün olduğunca kontrol edin. Hemen aşırı tepki göstermeyin.

- Çocuğunuz asla suçlamayın.

Bu durumu kendisinin çözmesi gerektiğini ya da yardımcı olamayacağınızı söylemeyin.

- Eğer çocuğunuz bunu kimseye anlatmamanızı isterse, bunun zorbalık davranışı sergileyen kişiyi korumak anlamına geleceğini anlatın.

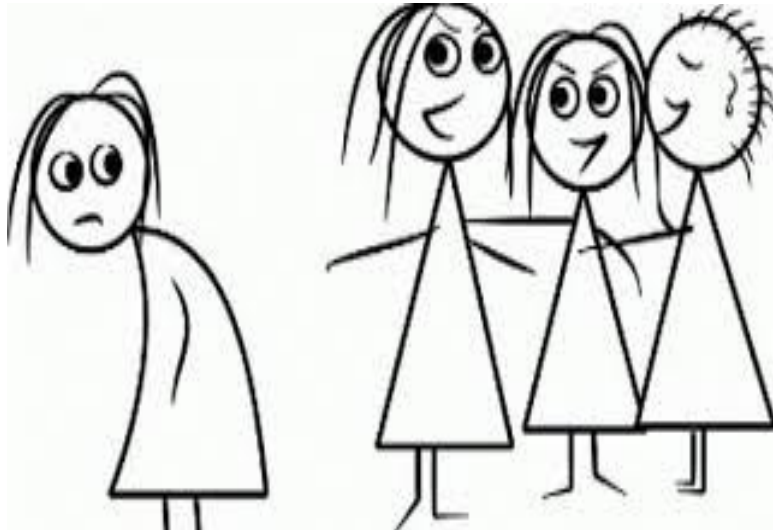
- İlgili alanları doğrultusunda sosyal etkinliklere, aktivitelere

yönlendirin.

- Çocuğunuz bundan sonraki akran istismarı ve rahatsız etme eylemlerini okulda güvendidikleri bir öğretmene bildirmeye teşvik edin.

- Sonrasında ise belli zaman dilimleri içerisinde aynı olayın tekrarlanıp tekrarlanmadığını ve onu üzen veya kızdıran arkadaşları olup olmadığını sorun.

- Okulu durumdan mutlaka haberdar edin ve çözüm konusunda işbirliği yapın.

BİR ÖYKÜ..

KAVGACI ÇOCUK

Arkadaşlarıyla durmadan kavga eden ve onlara kırıcı sözler söyleyen bir çocuk varmış. Bir gün öğretmeni ona bir torba çivi ve boş bir tahta vermiş.

-Her kavga ettiğinde bu tahtaya bir çivi çak. Bu senin ödevin, demiş.

Çocuk, ettiği her kavgadan sonra tahtaya bir çivi çakmış.Çok geçmeden tahtada çivi çakacak yer kalmamış.Tahtaya çaktığı çivilere bakınca, aynada öfkeli yüzünü görür gibi olmuş.Ne kadar kavgacı olduğunu düşünerek tahtayı öğretmenine vermeye utanmış. Fakat bu onun ödeviymiş. Sonunda çivili tahtayı öğretmene götürmüştü.Boynunu büküp öğretmenine:

-Bu çivileri görünce bir daha kavga etmemeye karar verdim, demiş.

Öğretmeni,

-Aferin, demiş çocuğa Öyleyse şimdi kavga etmediğin her gün bu tahtadan bir çivi sök. Ve tahtada hiç çivi kalmayınca onu bana getir. Bu senin yeni ödevin.

Çocuk,

-Peki öğretmenim, diyerek tahtasını almış ve evine yollanmış. Sonra kavga etmediği her gün tahtadan bir çivi sökmüş. Sonunda boş tahtayı öğretmene götürmüştü Öğretmeni,

-Tahta nasıl da değil deşik kaldı görüyor musun, demiş çocuğa. İşte arkadaşlarına söylediğin kırıcı sözlerle onların kalbini böyle yaralıyordun.

Çocuk delik deşik tahtaya bakarken arkadaşlarına söylediği kötü sözleri hatırlamış. Çok utanmış. O günden sonra bir daha hiç kavga etmemiş. Kimsenin kalbini kıracak sözler de söylememiş...

